

EXPRESS

ILUSTROWANY

ROK I

Łódź, poniedziałek, 2 grudnia 1946 roku

Nr 316

KUKŁA BEVINA

Schuhmacher jest narzędziem Londynu i niesłychaną prowokacją w stosunku do sprzymierzeńców. — Czy ma się powtórzyć rok 1918-ty?

Zbliża się moment najważniejszy dla losów powojennej Europy. Zbliża się termin przewidziany na konferencję w sprawie Niemiec.

Wszystkie objawy tego występują już w polityce Anglii, która, zgodnie ze swym interesem i zasadą „dziel i panuj”, przygotowuje grunt dla siebie, a przede wszystkim wychowuje sobie nowego niemieckiego sprzymierzeńca. W tym celu sprowadzono do Londynu kukłę imperialistyczną — Kurta Schuhmachera, któremu kazano odegrać rolę „meza opatrnościowego” przyszłych Niemiec.

Przeprowadzone wybory samorządowe w strefie brytyjskiej, dały naturalnie „zwycięstwo” partii socjal - demokratycznej, na czele której stoi właśnie p. Schuh-

macher. Nie czekano na żadne porozumienie mocarstw w sprawie losów pokonanych Niemiec, lecz już oficjalnie zaproszono rzecznika ich, celem lansowania „jzgc” koncepcji, które dziwnym zbiegiem okoliczności całkowicie pokrywają się z wolą Londynu.

Zlamano w ten sposób najelementarniejsze zasady lojalności w stosunku do sprzymierzeńców, gdyż pozwolono Schuhmacherowi robić propagandę, która jest sprzeczna z interesami bezpośrednich sąsiadów Niemiec, tj. Francji, Polski, Czechosłowacji, Holandii i ZSRR.

Subtelni gentlemani nie liczą się z niczym, gdy chodzi o ich imperialistyczne cele i zachowują się wręcz prowokująco w stosunku do sojuszników, którym prze-

cięż w bardzo dużym stopniu zawdzięczają zwycięstwo w wojnie.

Argumenty Schuhmachera przeciwko uchwałom poczdamskim są powtórzeniem tego wszystkiego, cośmy już niejednokrotnie słyszeli z ust min. Bevina, a jego groźby, że w Niemczech powstanie ruch neo-hitlerowski, o ile nie spełnione zostaną koncepcje Bevina - Schuhmachera, są typowym i dobrze nam znanym chwytym szantażowym.

Losy Niemiec nie będą rozstrzygnięte ani przez Londyn, ani przez kreowanego przez Anglików „fuhrera”. Robota jest zbyt prymitywna i zbyt grubymi niemiędzy. Świat się nie zgodzi na powtórzenie roku 1918-ego.

Tsaldaris w N. Jorku Na wszelki wypadek opuścił Grecję

Z Aten donoszą, iż premier grecki Tsaldaris udał się wczoraj do Nowego Jorku, gdzie ma zwrócić się do Rady Bezpieczeństwa ONZ z prośbą „o wyjaśnienie sytuacji” na granicy bułgarsko - greckiej.

Jak wiadomo, rząd bułgarski kilkakrotnie oskarżył Grecję o naruszenie przez greckie wojska rządowe granicy grecko-bułgarskiej.

Hiszpania walczy przeciw dyktatorowi Franco

Donoszą z Madrytu, iż w piątek dokonano zamachu bombowego na gmach, w którym mieszczą się drukarnie dzienników Falangi, „La Prensa” i „Solidari dal Nacional”. Jeden z pracowników poniósł śmierć na miejscu, 2 innych doznało ciężkich obrażeń.

W czwartek wieczór wybuchła bomba w Bilbao w pobliżu pomnika jednego z dowódców podczas wojny domowej, gen. Nola, jednakże spowodowała tylko nieznaczne szkody.

Dalsze postępy w pracach Czterech Ministrów

Rada Ministrów Spraw Zagranicznych 44-ch mocarstw obraduje w dalszym ciągu. „Times” pisze, iż są widoki na zakończenie obrad nad 5 traktatami pokojowymi w ciągu 2 tygodni, ponieważ najważniejsze rozbieżności między mocarstwami zostały już uzgodnione, jak np. sprawa wolnego miasta Triestu. Sprawa żeglugi na Dunaju znajduje się również na dobrej drodze, dzięki ustąpiwemu stanowisku Molotowa.

Montgomery w Grecji!

Donoszą z Paryża, że marszałek Montgomery, szef sztabu generalnego wojsk brytyjskich, przybywając z Jerozolimy, wylądował wczoraj na lotnisku w Atenach.

Przyjaciel Churchilla i Bevina Schuhmacher wciąż pyskuje w Londynie

Pan Schuhmacher nie znajduje w Anglii chwili wytchnienia. Bezpośrednio z konferencji prasowej — z której krótką relację podaliśmy czytelnikom wczoraj — udał się on na teren uniwersytecki Cambridge, gdzie wygłosił dłuższe przemówienie polityczne. Na zebraniu była również obecna grupa jeńców niemieckich, która otrzymała od władz wojskowych brytyjskich zezwolenie na uczestniczenie w zebraniu.

Schuhmacher powtórzył w zasadzie tezy, które wygłosił na konferencji prasowej. Nie szczędząc pochlebstw dla rządu brytyjskiego, krytykował mówca politykę okupacyjną. Mówca przyznał, że

mlodzież niemiecka nastrojona jest szowinistycznie.

Poruszając sprawę umiędzynarodowienia Zagłębia Ruhry, podkreślił Schuhmacher koncepcję Churchilla o Stanach Zjednoczonych Europy, podkreślając, że zagadnienie Ruhry „nie nastęrczy trudności” w churchillowskich Stanach Zjednoczonych Europy, z Niemcami i Francją na czele, odpowiada mu w zupełności. W realizacji tego planu widzi Schuhmacher „możliwość rozwiązania wielu zagadnień niemieckich”.

POWSTANIE W PALESTYNIE

Walki toczą się na ulicach Jerozolimy

Zbrojna akcja, prowadzona od dłuższego czasu przez bojowców żydowskich przeciw Anglikom w Palestynie, przybiera coraz to ostrzejsze formy. Ostatnie doniesienia mówią o formalnych walkach ulicznych, połączonych z długotrwałą strzelaniną w Jerozolimie.

Regularne oddziały bojowców atakowały koszary policji brytyjskiej i wojska w zachodniej części miasta. Akcja brytyjskich samochodów pancernych była nader utrudniona przez gęsto rozmieszczone na ulicach miny. Szczególnie wielką ilość

min wykryto w bezpośrednim sąsiedztwie kwatery dowódcy sił lotniczych. Na skrzyżowaniach ulic bojowcy wzniesli barykady i zasieki z drutu kolczastego.

Gęsta strzelanina i wybuchy ustały dopiero późną nocą.

Niektórzy komentatorzy twierdzą, że ostatnie wypadki w Jerozolimie są początkiem powstania zbrojnego, zapowiedzianego przed paroma dniami przez tajną rozgłośnię organizacji „Irgun Zwa'i Leumi”.

Strajk i protesty w Egipcie przeciw „umowie”, narzuconej przez Anglię

Donoszą z Kairu, że egipska partia Wafdystów, na czele której stoi były premier Nachas Pasza, uchwaliła przeprowadzić na terenie całego kraju strajk powszechny. Termin strajku nie został jeszcze ustalony. Strajk jest wymierzony przeciwko „umowie” angielsko - egipskiej.

Komitet wykonawczy Wafdystów uchwalił również złożyć na ONZ protest

przeciwko „umowie”, która została opracowana pod naciskiem Anglii. Komitet postanowił rozpocząć akcję oporu przeciwko rządowi Sidky Paszy lub jakiemukolwiek innemu rządowi, który podpisze umowę. Przywódcy partii udają się również do miast prowincjonalnych, by i tam organizować kampanię oporu przeciwko „umowie”.

Walka górników w U. S. A.

Prasa amerykańska stwierdza zgodnie, że jeżeli w pierwszych dniach strajku górników istniały jeszcze jakieś nadzieje na szybką jego likwidację, to obecnie upadły one całkowicie.

Wszelkie próby porozumienia z pracodawcami, kontynuowane również w czasie trwania strajku, całkowicie zawiodły.

Tymczasem skutki strajku coraz dotkliwiej dają się odczuwać we wszystkich dziedzinach gospodarki USA.

Przeciw Churchillowi i jego planom występuje Holandia

Rząd holenderski wydał oświadczenie, dotyczące polityki zagranicznej. W oświadczeniu tym rząd Holandii stwierdza, iż chwila obecna nie jest odpowiednią na realizowanie planów utworzenia federacji europejskiej. (O federacji europejskiej mówił Churchill w swej mowie wygłoszonej w Holandii, a następnie w Szwajcarii).

Rząd holenderski podkreśla, iż przeciwny jest wyzyskiwaniu przewagi jednego państwa nad innymi.

W sprawie weta Dalsza dyskusja w O. N. Z.

Z Nowego Jorku donoszą, iż wczoraj wieczorem komisja polityczna ONZ wznowiła dyskusję nad sprawą weta. Według oświadczenia przewodniczącego komisji, na posiedzeniu tym miało być przeprowadzone głosowanie nad złożonymi w tej sprawie wnioskami.

La Guardia

ustąpi ze swego stanowiska?

W dobrze poinformowanych kołach nowojorskich twierdzi się, że dyrektor generalny UNRRA, La Guardia, na najbliższym posiedzeniu rady UNRRA w dniu 19 grudnia ma podać się do dymisji i prosić o mianowanie swego następcy.

La Guardia pragnął rzekomo już od dawna ustąpić ze swego stanowiska.

Walki w Indonezji

toczą się mimo „zawieszenia broni”

Dzienniki holenderskie donoszą, iż na wyspie Jawie działania wojenne uległy rozszerzeniu. W okręgu Batawii i Surabai są prowadzone zaciekle walki.

Agencja ANP donosi, iż 29 listopada, w celu wzmocnienia załogi holenderskiej na Jawie, z Rotterdamu wyjechało 1600 żołnierzy.

Na Archipelagu Indonezyjskim działania wojenne trwają. Najbardziej naprężona sytuacja wytworzyła się na Jawie po wysadzeniu przez Holendrów nowych 7 transportów wojskowych w okolicy Batawii.

Wracają do kraju

Polacy ze Szkocji

Z Glasgow (Szkocja) donoszą, iż odpłynął stamtąd okręt, wiozący 2 tysiące repatriantów do Polski.

Demobilizacja w ZSRR

W dniu wczorajszym opuścił Moskwę pierwszy pociąg z żołnierzami garnizonu moskiewskiego, którzy po ostatniej demobilizacji wracają do swych miejsc rodzinnych. Zdemobilizowani żołnierze żegnani byli przez przedstawicieli władz wojskowych, władz miejskich, organizacji społecznych i towarzyszy broni.

Do Moskwy przybył również w dniu wczorajszym pierwszy transport zdemobilizowanych żołnierzy z radzieckiej strefy okupacyjnej w Niemczech.

Mamy więcej samochodów

niż przed wojną. — Jazda na „łebka” zanika. —
Nowy system remontu samochodów

Czym się różnią ulice obecnie od ulic przed wojną? Nie wiem czy każdy czytelnik da szybką odpowiedź na to pytanie, a odpowiedź jest bardzo prosta i łatwa dla każdego uważnego obserwatora. Obecnie na ulicach jest więcej samochodów niż przed wojną.

Przed wojną na terenie całej Polski było zarejestrowanych 41 tys. samochodów — obecnie 54 tys.

Przed wojną na ulicach miasta widziało się dużo samochodów osobowych. Każdy przedstawiciel klasy posiadającej uważał za punkt honoru, za podkreślenie swojego stanowiska i fortuny — posiadanie samochodu. Blisko 32 tys. samochodów osobowych było w Polsce przed wojną. Obecnie jest ich dużo mniej, bowiem tylko 20 tys. Zato liczba samochodów ciężarowych wzrosła przeszło czterokrotnie, z 8-tu tys. na 34 tys.

Komunikacja samochodowa bardzo się obecnie rozpowszechniła. Przed wojną na podmiejskich szosach w dni targowe widywało się wielkie ilości furmanek ciągnących niekończącymi się szeregami do miasta, a wieczorem powracających na wieś. Obecnie w dni targowe zaprzęgów konnych widzi się mniej, ale za to szoferzy ciągną niezłe zyski z przewozu t. zw. „łebków”. Ze względu na dużą ilość przejeżdżających ciężarów kobieta wiejska chcąc zawieźć nabiał do miasta i poczciwie zakupy nie może czytać, żeby dać jej furmankę, ale wychodzi na szosę i zatrzymuje pierwszy lepszy przejeżdżający samochód.

Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej uruchomiło szereg linii autobusowych łączących swą siecią prawie wszystkie ważniejsze miasta w Polsce. Dzięki komunikacji — jeżdżenie „na łebka” dzięki rozwojowi linii P.K.S. w dużej mierze zaczęło obecnie zanikać. P. K. S. w poważnym stopniu odciąża koleje.

Jeżeli się mówi o motoryzacji kraju, trzeba również wspomnieć i o motocyklach. Jest ich obecnie zarejestrowanych 15 tys., czyli o 3 tys. więcej niż przed wojną. Stosunkowo mały wzrost ilości motocykli w Polsce tłumaczy się

tym, że w większości wypadków motocykl nie służy do celów praktycznych, lecz raczej sportowych — jest więc do pewnego stopnia luksusem.

Przed wojną było przeszło 5 tys. takówek, obecnie jest ich znacznie mniej, ale z każdym dniem ilość ich wzrasta i sięga dzisiaj do 2 tys. we wszystkich miastach Polski.

Poważnym utrudnieniem w rozwoju motoryzacji w Polsce jest odczuwany bardzo dotkliwie brak części zamiennej do samochodów. Według umowy zawartej z UNRA-ą mieliśmy otrzymać tyle części samochodowych, aby starczyły one na 3 lata t. zn. aż do przeprowadzenia planu gospodarczego i rozpoczęcia krajowej produkcji. Obietnica UNRA-y nie została dotychczas zrealizowana i czynniki rządowe opracowują sposoby znalezienia samodzielnych środków, zapewniających krajowi produkcję części samochodowych.

Centrala Zhytu Samochodów organizuje obecnie nowy system remontu samochodów, który polegać będzie na tym, że klient który oddaje wóz do naprawy nie będzie oczekiwał na ukończenie remontu, lecz otrzyma od razu wóz tego typu po świeżo przeprowadzonym remoncie generalnym.

We wszystkich przytoczonych tutaj cyfrach nie uwzględniamy ilości samochodów wojskowych, ale stwierdzić trzeba, że wojsko nasze jest w wieloletnie większym procencie zmotoryzowane, niż przed wojną.

Przesunięcie granic Polski na zachód spowodowało, że posiadamy dużo więcej nowoczesnych dróg kołowych. Dróg przystosowanych do większego ruchu samochodowego mamy obecnie 25 tys. km. wobec 3,5 tys. km. przed wojną. Rzecz zrozumiała, że stan ten również przyczynia się do rozwoju motoryzacji.

(2)

Sowy tępią myszy

Chrońmy pożyteczne ptaki i ssaki

Kraj nasz nawiedziła, jak wiadomo, plaga myszy polnych, przynoszących rolnictwu olbrzymie szkody.

Walka z myszami jest kosztowna i żmudna, są jednak sposoby zwalczania myszy bardzo skuteczne i nie nie kosztujące, jak np. z pomocą ptactwa i zwierząt drapieżnych.

Do takich tępiących myszy zalicza się łasice, łaski, kunę domową, tchórza i lisa, które żywią się głównie myszami i innymi drobnymi gryzoniami.

Do ptactwa drapieżnego, polującego na myszy, zaliczamy wrony, jastrzębie, a przede wszystkim wszelkiego rodzaju i wielkości sowy i sówki, które są u nas szczególnie prześladowane z niezasadniego niczym przesadą, jakoby przynosiły choroby a nawet śmierć.

Dowodem tego, jaka one dają korzyść rolnictwu, są wyniki przeprowadzonych badań na wieżach i strychach kościelnych,

ulubionych siedliskach sów. Na podstawie pozostawionych na miejscu „plujek”, tj. niestrawionych części jada (sowy w przeciwieństwie do ptaków drapieżnych polujących w dzień, kości nie trawia) stwierdzono szereg ssaków w ilości 15.039 sztuk. Były to przeważnie myszy polne, leśne i domowe.

Jak więc widzimy, ptaki drapieżne są bardzo pożyteczne w niszczeniu szkodników polnych i dlatego też nie wolno przesadzać tego ptactwa, lecz na odwrót — należy w dobrze zrozumianym interesie rolników i państw ułatwiać im pobyt przez nie wystraszanie, nie niszczenie gniazd i bezmyślnie zabijanie.

Opieką należy również otaczać wymienione ssaki, bowiem wyniszczenie przez nich szkodników polnych przedstawia daleko większą wartość, niż zdobytą skórka.

Nasze faady

KRYSTYNA Z PIOTRKOWA. Koszt całej pałęści wyniósłby około 700 zł. Nabyć ją Pani może w naszej administracji, Łódź, Piotrkowska 102a.

ANDRZEJ L. Z BADOWIA. Brodniewicz i Bo do nie żyją.

ALA K. Polski Czerwony Krzyż prowadzi obecnie 5-cio miesięczne kursy dla siostr pogotowia sanitarnego, natomiast 2 i pół letnia szkoła pielęgnarska Polskiego Czerwonego Krzyża, która kształcić będzie dyplomowane pielęgniarki — uruchomiona już prawdopodobnie zostanie w połowie stycznia przy szpitalu przy ul. Sterlinga 1/3.

C.CH. Nie wyobrażamy sobie, by Pana dziewczyna chciała od Pana odejść teraz, gdy spodziewa się dziecka. Musiałby Pan być dla niej naprawdę niedobry i przykry, żeby postąpiła w ten sposób. List prawdopodobnie pisał Pan w rozżaleniu lub gniewie — dużo jest w nim bowiem sprzeczności: w jednym miejscu pisze Pan, że zależy Panu bardzo na niej w innym znów, że „i tak może Pan dostać dla siebie żonę nie taką, jaką ona jest”. Miłość Pana może być prawdziwa — ale bardzo niedoskonała: nie ma Pan zaufania do swojej dziewczyny, nie ma Pan w stosunku do niej prawdziwej dobroci. A przecież czeka ją wiele przykrości w związku z mającym przyjść na świat dzieckiem...

J. NOWICKI Z PABIANIC. Pisał już Pan raz do nas w tej samej sprawie i udzieliłmy już Panu odpowiedzi. Ma Pan widocznie bardzo dużo wolnego czasu i... mało kłopotów.

STUDENT P.L. Zna Pan tę panienkę osobliwie, nie zatem nie stał na przeszkodzie, by Pan przewycięził swą bezpodstawną nieśmiałość i podszedł do niej, gdy ją Pan spodka. Nie wolno tak tracić głowy, żeby się nawet nie ukłonił swej ukochanej na ulicy... ze wzruszenia!

Gwiazdka „Expressu”

KUPON Nr. 23

wyciąć i zachować

Codzienna nowelka „Expressu”

Nieznajoma z plaży

Zdarzyło się wam zapewne nieraz, że spotkaliście jakąś zupełnie obcą osobę, której nigdy nie znaleźcie przedtem, a jednak twarz jej wydała się wam znajoma. Zastanowiliście się zapewne, kogo wam ta osoba przypomina. Już mieliście to nazwisko na końcu języka... a jednak nie możecie wpaść na właściwy trop. Czasami odczuwacie aż fizyczny ból, tak bardzo dręczy was to pytanie — naprzód: zagadka pozostaje zagadką.

— Na miłość Boską, kogo mi pani przypomina? — pytacie wreszcie.

— Tyle ludzi jest na świecie! — odpowiada owa osoba, wzruszając ramionami.

Po chwili już przestajecie zwracać na nią uwagę. Od czasu do czasu jeszcze staracie sobie przypomnieć lecz w końcu rozwija się absorbująca was myśl.

Czasem nie ma to żadnego znaczenia, czasem jednak spotkanie znajomej twarzy oznacza coś poważnego. I dlatego nie wolno, przejeżdżając nad tym do porządku. Zdobądźcie się na większy wysiłek i przypomnijcie sobie. Przypomnijcie sobie koniecznie, bo może się to zemścić!

W ubiegłym roku spędziłem urlop nad morzem. Miałem nerwy mocno nadwyżone i dobroliwi szum morza uspokoił je całkowicie.

Codziennie siedziałem na wybrzeżu, spędzając tam kilka godzin. Pewnego

dnia, gdy przyszedłem, jak zwykle, na plażę, ujrzałem, że obok mego kosza stoi jeszcze jeden. Siedziała w nim jakaś dama.

Miała spuszczoną głowę, więc początkowo nie zwróciłem na nią uwagi. Gdy zamierzałem jednak usiąść w koszu — spojrzała na mnie z uśmiechem. Ostłupiałem tak dalece, że bezwiednie ukloniłem się.

Twarz! Jej twarz! Kto była ta kobieta? Przysiągłbym, że ją znam... A jednak wydała mi się zupełnie obca... Zbliżyłem się...

— Pani, wybacz. Mam wrażenie, żeśmy się już gdzieś spotykali?

Uśmiech zniknął z jej twarzy. Spojrzała na mnie surowo. Domyśliłem się, że pałałem głupstwem, ale nie rozumiałem właściwie jakie.

Zakochałem się. Tak, zakochałem się, jak student. Czulem, że ta kobieta jest dla mnie wszystkim. Był to mój typ, taki, jaki sobie wymarzyłem. Nie dziwiłem się już, że można się zakochać od pierwszego wejrzenia.

— Jestem zazdrosny! — rzekłem któregoś dnia.

— Dlaczego?

— Ponieważ wszyscy kochają się w pani. — Rzekszy to, ukląknęłam i zaczęłam sypać rękoma wielki wał koło naszych koszy, jak gdyby chcąc pokazać światu, że ona należeć będzie tylko do

mnie. Czyżby mnie rozumiała? bo zaczęła mi pomagać. Wał został usypany. Stała na nim smukła i uśmiechnięta.

Wyglądała jak posąg. Jej skóra błyszczała, jak czysty bursztyn.

Zauważyła mój wzrok i zarumieniła się. Czulem, że również nie jestem jej obojętny.

— Gdybym tylko odgadł, kogo mi pani przypomina! — zawołałem.

Nie odpowiedziała. Ale światło w jej oczach zgasło. Szybko odwróciła się i odeszła do kabiny.

— Czym ją znów uraziłem? — łamałem sobie głowę. Czyżbym ją znał? Magda Reyle? Nie, pierwszy raz słyszę to nazwisko!

Następnego dnia zdecydowałem się. Kupiłem piękną naręcz kwiatów i zapukałem do jej pokoju w hotelu. Przyjęła mnie serdecznie. Gdy ujrzała kwiaty, twarzyczka jej nieco przybladła, ale oparowała się szybko.

Już chciałem otworzyć usta. Już chciałem wyznać mi głęboką, szczerą miłość i prosić o rękę. Nie pozwoliła jednak przyjść mi do słowa.

— Wiem, po co pan tu przyszedł — rzekła, Domyślałam się. Wiem też, że zamiary pańskie są uczciwe i poważne.

Uśmiechnęła się ironicznie.

— Chce pan usłyszeć moją odpowiedź? Dobrze. Otóż powiem panu: Nigdy! Proszę natychmiast opuścić mój pokój!

Bezwiednie skierowałem się ku drzwiom. Oszołomiony, nie wiem nawet jak się znalazłem na korytarzu. Gdy zamykałem drzwi, zdawało mi się, że słyszę płacz. Ale nie odważyłem się dozwrocić.

— Wieczorem pójde jeszcze raz — pomyślałem.

Kręciłem się całe popołudnie bez celu. A gdy wieczorem zapukałem do jej pokoju, dowiedziałem się, że wyjechała.

Szukałem jej przez cztery miesiące. Jeździłem z miasta do miasta. Korespondowałem z biurami detektywów. Naprawdę, Magda znikła mi z oczu.

W pół roku później siedziałem na tarasie kawiarni w Paryżu i rozglądałem się po pszym tłumie, przewalającym się na ulicy. Nagle poczułem, że krew uderza mi do głowy. Skoczyłem z miejsca. Ujrzałem Magdę. Po chwili byłem już przy niej.

— Co się wówczas stało z panią? Dlaczego pani uciekła przede mną?

— Jestem po ślubie! — odparła, wolno cedząc słowa.

— Co? Jak? Jak pani mogła?

— Teraz panu powiem. Kochałam pa na bardzo. A mimo to uczyniłem ten krok. Wie pan dlaczego? Niech pan na mnie spojrzy. Niech pan sobie przypomni. Pan był w moim życiu pierwszym mężczyzną, którego pokochałam.

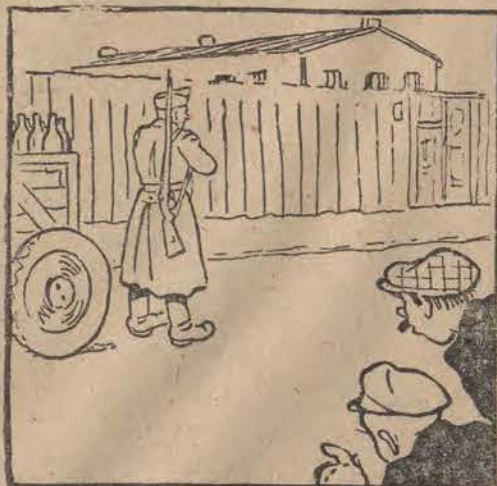
Błaskawica wspomnień rozdarła mi mózg.

— Lena? Lena Vasois? — zawołałem nie dowierzając sobie.

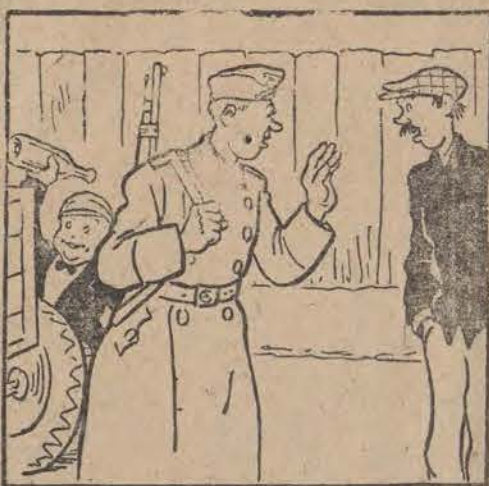
— Tak, Lena Vasois! Pan mnie nie poznał! Pan się we mnie doszukiwał mnie i nie mógł dojść prawdy. A kobieta, która kocha pierwszą miłością, nie daruje mężczyźnie, jeśli to, co dla niej jest treścią całego życia, ów potrafił jako zwykły epizod.

M.

WICEK i WACEK (w czasie okupacji)

WACEK: — Gdy wszystko idzie na psą, ukradnę fiaczkę sznapsa!
WICEK: — Ja szwaba zagadam!

ŻOŁNIERZ: — Na zachodzie? Zle!
WACEK: — A na wschodzie?
ŻOŁNIERZ: — Jeszcze gorzej!..

WACEK: — No, zwędziłem butelkę! Objemy kłeskę Rzeszy!
WICEK: — Ciszej! Szpieg słucha!..

AGENT: — Oczywiście, że słyszałem! Oddać skradzioną fiaczkę!
WACEK: — Ha, dopust losu!..

Nowe banknoty 100 i 1-złotowe ukazały się dziś w obiegu

Z dniem dzisiejszym wprowadzone zostają do obiegu nowe banknoty 100-złotowe oraz 1-złotowe.

100-złotówki wykonane są na papierze białym, gładzonym, z odcieniem jasno-kremowym i bieżącym znakiem wodnym, przedstawiającym dużą stylizowaną literę W. Całość biletu utrzymana jest w kolorze amarantowo-żółtym i żółto-czerwonym.

Na stronie przedniej znajduje się z lewej strony postać wleśniaczki z naręczem kwiatów, a z prawej — postać wleśniaka ze snopem zboża i kosą — na stronie zaś odwrotnej znajduje się rysunek traktora, orzającego ziemię.

Narodowy Bank Polski zaznacza, że będące dotychczas w obiegu bilety 100-złotowe emisji 1944, są nadal prawnym środkiem płatniczym.

Izba Dworcowa dla matki z dzieckiem uruchomiona zostanie w Łodzi

W niedługim czasie na Dworcu Kaliskim w Łodzi uruchomiona zostanie Izba Dworcowa, która będzie wielkim dobrodziejstwem dla podróżującej matki z dzieckiem.

Specjalnie przeszkolony personel dla obsługi Izby Dworcowej dyżurować będzie dniem i nocą, udzielając pomocy kobietom podróżującym z dziećmi.

Opracowany regulamin przewiduje, że w Izbie Dworcowej, w pierwszym rzędzie znajdą pomoc kobiety ciężarne i matki z dziećmi do lat siedmiu.

W Izbie Dworcowej nie można będzie przebywać dłużej niż 24 godziny.

Komisarze oszczędnościowi przy zjednoczeniach i zakładach

Jak się dowiadujemy, z polecenia Ministra Przemysłu, przy zjednoczeniach i zakładach mają być wydzieleni komisarze oszczędnościowi, którzy w wykonaniu swych funkcji podlegać będą bezpośrednio powołanemu ostatnio generalnemu komisarzowi oszczędnościowemu.

Generalny komisarz oszczędnościowy wyposażony jest w szerokie pełnomocnictwa, ma bowiem poza ogólnym kierownictwem, organizowaniem i koordynowaniem wszelkich prac, związanych z akcją oszczędnościową, prawo wydawania zarządzeń na miejscu w razie stwierdzenia marnotrawstwa, prawo wglądu w akta, księgi buchalteryjne i handlowe.

Polski kminek króluje na rynkach światowych

Polska jest obecnie największym w Europie plantatorem kminku.

Owoc kminku jest najbardziej poszukiwany zagranicą. Ma on zastosowanie zarówno w lecznictwie, jak i w przemyśle spożywczym.

„Społem” wyeksportował już 60 ton kminku do Ameryki. Obecnie ładuje się na okręt w Gdańsku 40 ton kminku który jest przeznaczony dla Anglii i dalszych 10 ton dla Ameryki.

Kto może głosować

i kto może być wybrany do Sejmu? — O czym każdy powinien wiedzieć przed wyborami

Już za siedem tygodni pospieszymy do urn wyborczych, aby oddać głosy na tych, którzy zasiadą w pierwszym w Odrodzonej Polsce Sejmie Ustawodawczym.

KTO BĘDZIE MOGŁ WYBIERAĆ?

Prawo wybierania posłów do Sejmu Ustawodawczego — zgodnie z brzmieniem artykułu 1 ustawy — posiada każdy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, bez różnicy płci, który w dniu ogłoszenia zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów miał ukończonych lat 21 i według ordynacji wyborczej nie jest pozbawiony tego prawa.

Tak więc wszyscy obywatele polscy, którzy urodzili się przed 12 listopada 1925 roku, będą mieli prawo głosu w nadchodzących wyborach.

Zgodnie z tymże artykułem, głosować można tylko osobiście i tylko w tym obwodzie wyborczym, w którym głosujący został wpisany do spisu wyborców.

POZBAWIONE PRAWA GŁOSU są osoby pozbawione zdolności do działań prawnych, lub ograniczone w tej zdolności — tj. osoby, uznane za umysłowo całkowicie lub częściowo chore.

Pozbawione prawa głosu są ponadto osoby, pozbawione praw publicznych na podstawie prawomocnego wyroku sądowego z okresu po odzyskaniu niepodległości, tj. po 22 września 1944 r.

Pozbawieni prawa głosu są także wszyscy niezrehabilitowani volksdeutsche, wszyscy, którzy podczas okupacji wyrzekli się narodowości polskiej i przyjęli narodowość uprzywilejowaną przez okupanta.

Pozbawieni prawa głosu są także wszyscy ci, którzy w czasie okupacji czerpali zyski ze współpracy gospodarczej z władzami okupacyjnymi.

Pozbawieni prawa głosu są wreszcie ci, którzy współdziałają z podziemnymi

organizacjami faszystowskimi, lub bandami, dążącymi do obalenia demokratycznego ustroju Państwa.

KTO MOŻE BYĆ WYBRANY DO SEJMU USTAWODAWCZEGO?

Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim obywatelom polskim, posiadającym czynne prawo wyborcze, którzy w dniu ogłoszenia daty wyborów ukończyli 25 rok życia.

Uwzględniając jednak wybitny udział młodzieży w walkach wyzwolczych z okupantem, a także w dziele odbudowy Państwa, ustawa dopuszcza możliwość przyznania prawa kandydowania do Sejmu osobom poniżej 25 lat, posiadającym szczególne zasługi dla Państwa. Prawo bierne dla osób poniżej 25 lat ma prawo przyznać Państwowa Komisja Wyborcza.

Państwowa Komisja Wyborcza może również pozbawić prawa kandydowania osobom, które w czasie okupacji zajmowały w kraju lub za granicą kierownicze stanowiska i przeciwdziałały walce zbrojnej z okupantem. Decyzja w sprawie pozbawienia prawa kandydowania może być skarżona do Prezydium Krajowej Rady Narodowej, która jest w tej materii instancją ostateczną.

Następne artykuły ustawy o czynnym i biernym prawie wyborczym regulują stosunek funkcjonariuszy państwowych do wyborów. Zgodnie z tymi artykułami, państwowi funkcjonariusze administracji ogólnej i skarbowej, wymiaru sprawiedliwości i bezpieczeństwa publicznego, nie mogą kandydować w okręgach wyborczych, w których pełnili swą służbę w dniu ogłoszenia daty wyborów. Przepis ten nie dotyczy wojewodów i wicewojewodów, prezydentów i wiceprezydentów miast, a także funkcjonariuszy władz centralnych. (s)

Jak się „zarabia” w Łodzi

Nieuczciwa straganiarka ukarana grzywną

Dnia 19 listopada rb. Brygada Ochrony Skarbowej, która przejawia coraz bardziej ożywną działalność, dokonała lustracji straganów na Placu Zwycięstwa (Wodny Rynek).

Funkcjonariusze BOS stwierdzili m. in., że właścicielka, Hegena Goniec, zamieszkała przy ul. Gdańskiej 31a, dopuszcza się nadużyć, sprzedając towar po wyższych cenach, niż to przewiduje obowiązująca marża zarobkowa.

Mianowicie materiał na męskie ubra-

nie, który Goniec zakupiła po 3.500 zł. za metr i winna była oddawać po 4.550 zł., sprzedawała ona po 5.000 zł. metr. Ponieważ zaś na ubranie trzeba kupić kupon 3-metrowy, na każdym kuponie nieuczciwa straganiarka zarabiała po 1.350 złotych.

Goniec została pociągnięta do odpowiedzialności i onegdaj, w wyniku rozprawy przed sądem starościńskim, skazana została na grzywnę w wysokości 6.000 złotych. (i)

Przyznanie nagród malarzom

przez Komisję, powołaną przez Zarząd Miejski

Powołana przez Prezydenta Miasta Komisja do spraw przyznania nagród artystom plastycznym za wyróżnione prace, wystawione w Miejskiej Galerii Sztuk Plastycznych na Dorocznym Salonie Związku Zawodowego Polskich Artystów Plastyków w Łodzi w roku 1946 na posiedzeniu w dniu 28 listopada br. przyznała:

1) Nagrodę Prezydenta Miasta Łodzi w kwocie 20.000 zł. Ob: Leonowi Armęzowskiemu za obraz olejny p. t. „Mężczyzna z gazetą”.

2) Nagrodę przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi w kwocie 10.000 zł. Ob: Edwardowi Kuśnierzowi za obraz olejny p. t. „Robotnik”.

3) Nagrodę Wydziału Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego w Łodzi w kwocie 12.000 zł. — Ob: Władysławowi Strzeмиńskiemu za rysunki p. t. „Pejzaż górski” (I, II, III).

4) Nagrodę Wydziału Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego w Łodzi w kwocie

12.000 zł. — Jerzemu Mazurczykowi za rzeźbę p. t. „Głowa muzyka”.

5) Nagrodę Wydziału Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego w Łodzi w kwocie 10.000 zł. — Ob: Ludwikowi Tyrowiczowi za litografię p. t. „Akt kobiecy”.

Skład Komisji stanowili Ob. Ob. Eugeniusz Anjenkiel, Wiceprezydent Miasta, Otto Axer, Delegat Zw. Zaw. Art. Plastyków w Łodzi, Hanna Nalkowska-Baliczka, Delegat Zw. Zaw. Polskich Art. Plastyków w Łodzi, Stanisław Kraskowski, Naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego w Łodzi, Dr. Miłoch Marian, Dyrektor Miejskiego Muzeum Historii i Sztuki, Ludwik Piotrkowski, Z-ca Naczelnika Wydziału Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Przewodniczył Ob. E. Anjenkiel, Wiceprezydent Miasta, sekretarował Ob. L. Piotrkowski, z-ca Naczelnika Wydziału Kultury i Sztuki, (s)

Uboi tylko w rzeźni

Pierwszy kurs dla kierowców stołówek

Wobec zdarzających się od czasu do czasu wypadków zachorowań osób, korzystających ze stołówek pracowniczych, dyrekcja Rzeźni Miejskiej zwraca się do zakładów, Rad Zakładowych i kierowników wszelkich instytucji państwowych, samorządowych i prywatnych, prowadzących hodowlę zwierząt gospodarskich, o pouczenie zarządzających chlewami o obowiązujących przepisach uboju zwierząt na terenie rzeźni.

Onegdaj, rozpoczął się pierwszy w Łodzi kurs szkoleniowy dla kierowników stołówek. Kurs odbywa się w Państwowym Liceum Gospodarczym przy ul. Kilińskiego 63. W zakresie wykładów przewidziane są wiadomości z dziedziny dietetyki, hodowli zwierząt i administracji. (s)

Biebow i wspólnicy

będą razem odpowiadali za swe zbrodnie.—Czarnula i Riebbe sprowadzeni już do Polski

Proces Hansa Biebowa, ostateczny kata łódzkiego ghetta, oczekiwany jest z wielkim zainteresowaniem.

Rozprawa przeciwko temu zbrodniarzowi, który jeszcze dosłownie na kilka godzin przed wkroczeniem zwycięskich oddziałów Czerwonej Armii do Łodzi, w szatański sposób zdołał nakłonić wiele tysięcy obywateli do „wyjazdu” z Łodzi, zawożąc ich wprost do pieców krematoryjnych, miała się odbyć jeszcze w tym miesiącu.

Sędztwo bowiem zostało już niemal całkowicie zakończone i nie już nie stało na przeszkodzie, aby Hans Biebow stanął przed sądem i poniósł zasłużoną karę za swe wszystkie zbrodnie.

Tymczasem zaszły nieoczekiwane okoliczności, które w rezultacie spowodowały odroczenie tego procesu.

Prokuratura łódzka została mianowicie powiadomiona o odnalezieniu w okupacyjnych strefach alianckich trzech najbliższych współpracowników Biebowa — Czarnuli, Riebbego i Seiferta, którzy jako zastępcy Biebowa wraz z nim tworzyli zarząd b. „Ghettoverwaltung”.

W związku z tym wszczęte zostały starania o wydanie tych zbrodniarzy na zasadzie prawa ekstradycji. Jak się obecnie dowiadujemy, starania te uwieńczone zostały pełnym sukcesem: w dniu wczorajszym bowiem przybył do Katowic transport, wiozący 145 przestępców hitlerowskich, wśród których znajdują się m. in. Erick Czarnula i Wilhelm Riebbe. Obecności trzeciego zastępcy Biebowa — Seiferta, brak na razie informacji.

Wobec tego nie ulega najmniejszej wątpliwości, że Hans Biebow zasiądzie na ławie oskarżonych wraz ze swoim sztabem, co jednak, rzecz zrozumiała, będzie musiało odsunąć termin tego monstrz-procesu na pewien czas.

Zezwlerzenie Hansa Biebowa jest znane powszechnie. Ofiary jego, które zdołały uniknąć śmierci, opowiadają o strasznych scenach, których aranzjerem był Biebow. O jego nagłych wizytach w pokojach zajmowanych przez kobiety, którym kazal się rozbiierać i przy pomocy elektrycznej latarki „naświetlał” je. O jego nagłych wypadach do ghetta, podczas któ-

rych wszystko, co żywe, chowało się, aby uniknąć spotkania z tym potworem, o krwawo nabiegłych oczach, spotkania, które nieuchronnie wrożyły śmierć.

Ale zdanie wszystkich zgodne jest co do jednego: okrucieństwo i bestialstwo Riebbego, a także Czarnuli było jeszcze większe, jeszcze bardziej zwierzęce, niż „szefa”.

Obydwaj byli postrachem całego ghetta, obydwaj własnoręcznie uśmiercali swe ofiary, obrabowywali je z kosztowności, okradali z pożywienia.

W najbliższych dniach Riebbe i Czarnula, a także Seifert, jeśli przybył wraz z nimi, zostaną sprowadzeni do Łodzi, aby w sąsiedztwie tego, który kiedyś był ich

szefem i takim samym arcyłotrem, jak i oni, oczekiwać na proces sądowy.

Ażeby proces ten mógł się odbyć jak najwcześniej, konieczne jest, aby ci wszyscy, którzy wiedzą coś o zbrodniach wspólników Biebowa, zgłosili się do prokuratury i złożyli swoje zeznania, obciążające tych przestępców. Dotychczas bowiem nazwiska ich tylko luźno przewijały się w zeznaniach, dotyczących osoby tylko Biebowa, gdyż nie wiadomo było w ogóle, czy Czarnula, Riebbe i Seifert żyją.

Z wszelkimi informacjami w tej sprawie należy zgłaszać się do gabinetu prokuratora Lewińskiego, prowadzącego, jak wiadomo, dochodzenie w sprawie Biebowa. (k)

Handlarze skarżą się że przydziały towarów nie są sprawiedliwie przyznawane

Od handlarzy, posiadających stoiska i stragany na placach i halach targowych otrzymujemy zażalenie na zrzeszenie kupców m. Łodzi.

Ażeby otrzymać przydział na towar, trzeba znaleźć się uprzednio na liście, którą sporządza właściwe zrzeszenie kupców.

Na podstawie tych list handlarze otrzymują potem przydziały w hurtowni „Społem” przy ul. Południowej lub PSS przy ul. Piotrkowskiej 120.

Handlarze żalą się na to samo, co było tematem dyskusji na konferencji w Komisji Specjalnej: istnieje pewna kategoria uprzywilejowanych ludzi, którzy otrzymują towar raz po raz, podczas gdy inni są wyraźnie pokrzywdzeni, a ostatnio zrzesze-

nie kupców w ogóle skreśla z listy rozmaitych handlarzy.

Myśleliśmy, że po za tym, co kupcy usłyszeli od przewodniczącego Madeja na konferencji, wypadków takich już nie będzie. Skargi, które obecnie otrzymaliśmy dają dużo do myślenia. Na razie ograniczamy się tylko do tego ostrzeżenia, sprawę tę jednak zbadamy dokładnie i wszelkimi siłami dążyć będziemy, aby nie było dwóch kategorii handlujących. Każdy handlarz winien być jednakowo traktowany i wyjątków przy przydziałach nie wolno robić, każdy bowiem handlarz tak samo, jak i inni, płaci podatki i ponosi wszelkie świadczenia społeczne.

Spółdzielczość na Daninę Narodową

Spółdzielczość pośpieszyła spełnić swój obowiązek społeczny i narodowy, składając większe sumy na Daninę Narodową. Dotychczas następujące spółdzielnie wpłaciły dobrowolnie większe kwoty:

Powszechna Spółdzielnia Spożywców wpłaciła 4 miliony zł.

Wojew. Spółdzielnia Skupu Zwierząt Rzeźnych — 1 milion zł.

Łódzka Spółdzielnia Ogrodnicza — 500 tysięcy złotych.

Pow. Spółdzielnia Rolniczo - Handlowa — 285 tysięcy złotych.

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska — 165 tysięcy złotych.

Z powyższego widać, że spółdzielczość dobrze pojęła znaczenie Daniny i pragnie świecić przykładem w spełnianiu obowiązków względem Państwa.

Fischer przed sądem

Proces rozpocznie się 17 bm.

Proces b. gubernatora Warszawy, Ludwika Fischera, i jego towarzyszy, wyznaczony został nieodwołalnie na dzień 17 grudnia.

Rozprawie przewodniczyć będzie sędzia Mieczysław Gutner, na ławników wyznaczono posłów do KRN. Oskarżać będą prok. prok. Sawicki, Siewierski i Gacki.

Wyrok zostanie ogłoszony prawdopodobnie 11 stycznia rb.

O węgiel dla wsi

Przed paru dniami podaliśmy wiadomość, że rolnikom województwa łódzkiego przyznano 30 tysięcy ton węgla, który rozprowadzony zostanie przy pomocy Związku Samopomocy Chłopskiej.

W związku z tem do Redakcji naszej przyszli przedstawiciele zarządu powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej którzy objaśnili nam, jak w rzeczywistości przedstawia się sprawa węgla dla wsi.

Założenie było tego rodzaju, by Wojewódzki Związek Samopomocy Chłopskiej rozprowadził 5 tysięcy ton węgla, Zrzeszenie Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej 20 tys. ton, oraz 5 tysięcy ton rozprowadzone miało być przez Dyрекcję Kolejową w drodze wymiany na produkty żywnościowe.

Z tej ilości dotychczas Wojewódzki Związek Samopomocy Chłopskiej zdołał zrealizować zaledwie 2.800 ton. Zarządowi powiatowemu przyznano z tego 300 ton, w październiku powiadomiono go, że otrzyma tylko 100 ton, w rezultacie onegdaj otrzymał... 25 ton!

Jaja i pończochy

otrzymują członkowie P. S. S.

W związku z informacją, nadesłaną nam przez PSS o pończochach i jajach dla swych członków — instytucja ta wyjaśnia, że na kupon Nr 6 członkowie otrzymują — 2 pary pończoch, zaś na kupon Nr 7 — 5 sztuk jaj po cenie interwencyjnej zł. 14,94 za sztukę.

Andrzej Zański

Wróć

gdy będzie ci źle...

Nagle rozległo się do drzwi gwałtowne pukanie, ostre, natarczywe.

Zamarło w niej serce: tak stukał tylko Tom, kiedy mu się spieszyło.

Rozradowana, pobiegła do drzwi.

Otwiera je z uśmiechem — i cofa się krok w tył.

— Ach, mamo! — powiada niepewnym głosem.

A matka, posępna, jak noc jesienna, wchodzi do środka. Za nią idzie Zośka — niepewna z zaczerwienionymi oczyma.

Berdyszowa nawet nie spojrziała na bogate urządzenie pokoju. Brwi jej są ściągnięte, zmarszczki pokrywają czoło. Nie wita się z córką, ale przystępuje od razu do rzeczy.

— Czyś widziała się wczoraj z Zośką? — zapytuje twardo.

— Tak mamo... na chwile i to przypadkiem — przyznaje córka.

— I czy dawałaś jej jakieś pieniądze? — indaguje dalej matka.

— Tak, mamo! dałam jej...

— Ile?

— Sto dwadzieścia złotych...

Ilość zmarszczek, pokrywających czoło Berdyszowej, jak gdyby się zmniejszała.

Odwraca się do młodszej córki i rozkazuje.

— Wynoś mi się stąd, Zośka, i zaczekaj na mnie pod bramą... Zaraz wyjdę, chciałabym tylko powiedzieć tej pannicy parę słów.

Zośka podbiegła szybko do swojej starszej siostry, całuje ją serdecznie w policzek.

Powłada: „przepraszam cię” i — wychodzi.

Berdyszowa otwiera zniszczonymi od prania palcami torebkę i wyjmuje dwa banknoty, jeden większy, drugi mniejszy, które położy potem na stole.

— Kamień spadł mi z serca — mówi, unikając spojrzenia Michaliny — kiedy dziś rano znalazłam u Zośki pieniądze, a ona zaczęła mi się tłumaczyć, że je znalazła na ulicy. przeraziło mnie przy-

puszczenie, że może i ona poszła w twoje ślady. Bo każda mądra matka przestraszy się, tak, jak i ja, kiedy jej młoda, ładna córka na zapytanie skąd wzięła złoty pierścioneczek lub pieniądze, odpowie, że znalazła je na ulicy... Nie taję, że wytlukłam ją jak się patrzy. I byłabym ją może zatłukła na śmierć, gdyby mi nie powiedziała prawdy!

— Tak mamo, raz jeszcze powtarzam, że to ja dałam Zośce pieniądze.

— Dla czegoś to zrobiła? — czyż nie zabroniłam ci kategorycznie, żebyś widywała się z rodzeństwem!

— Nie winuj mamo Zośki... spotkała mnie całkiem przypadkowo... a pieniądze dałam jej dla tego, że wiem, iż u was w domu jest znowu bardzo ciężko... Ze ojciec jest dalej bez pracy... A przecież, mamo, choć od was odeszłam, Kocham was dalej: i ciebie, i Zośkę, i brata, a nawet ojca, choć ten właściwie nie miał dla mnie nigdy serca.

Coś srebrnego zabłysło w oczach Berdyszowej. Przez sekundy zdawało się, że porwie córkę w ramiona i przyciśnie ją do piersi. Ona jednak opanowuje się, a tylko trochę niepewnie brzmi jej głos gdy zaczyna znowu:

— Jeśli kochasz szczerze Zośkę, proszę cię o jedno, nie demoralizuj jej! Ja już machnęłam ręką na ciebie i na to coś zrobiła, ale chodzi mi o młodszą córkę: ażeby mi ona nie zeszła na manowce! Bo to widzisz, że jest, jeśli takie dziecko zechce wyciągnąć jakieś pieniądze z „kariery” jaką robiłaś. Ja ją chcę oddać do hłaciarki, ażeby... pracowała

i uczciwie zarabiała na kawałek chleba. Ale ślęcząc nad haftem i zarabiając grosze, czy miała nie pomyśli sobie mimowoli, że lepsza jednak, niż jej praca, jest droga którą sobie ty obrałaś. I po tem, kiedy i jej natrafi się jakiś inny pan Hukan, pójdzie na jego utrzymanie... I tak, jak ty, stanie się dziewczyną, której się płaci i od której się wymaga.

— Mamo!

Powiedziała tylko jedno słowo, ale w słowie tym zamknięte było wszystko.

I matka zrozumiała.

Choć sobie obiecywała, że obrzuci ją błotem, Berdyszowa zmiękła.

— A ty przynajmniej jesteś szczęśliwa?

Michalina potrząsnęła głową i znów powiedziała tylko jedno słowo —

— Mamo!

Berdyszowa zrozumiała resztę. Jej gniew i zaciętrzewienie znikają.

— Jeśli ci nie jest dobrze, rzuć wszystko i wróć do nas! Przebaczymy ci.

Nareszcie usłyszała w głosie matki inną nutę. Teraz i ona może być szczerszą.

— Kiedy ja go Kocham, mamo... A jeśli moja miłość zwycięży? Jeśli jednak utrzymam go i zdobędę na zawsze? — mówi cicho.

Berdyszowa bierze do ręki fotografię młodego człowieka stojącą na etażerze.

— To on? — zapytuje.

— Tak, mamo, to on.

Uważnie spogląda na fotografię oczyma matki. Ona potem odstawia ją wolnym ruchem i powiada powoli:

(D. c. n.)

SMIEJMY SIĘ!

Kto wie, czy świat
potrwa jeszcze
trzy tygodnie...
(Beaumont Newhall)

Mieszkanie

Jakoś tak się złożyło, że mieszkanie mam, można powiedzieć, luksusowe. Trzy pokoje z kuchnią, z przydziałem; z przedpokojem i łazienką i do tego w samym centrum. Blisko dworca kolejowego i autobusowego, naprzeciwko przystanku tramwajowego i t.d. Jednym słowem, zdawałoby się: żyć nie umierać. A tu tym czasem nie! Bo właśnie okazuje się, że te wszystkie wygody, to — nieszczęście. A sprawa wygląda mniej więcej tak:

Znajomych człowiek różnych nabierał przez te kilkadziesiąt lat swego życia do wielkiej Aniutki i trochę. Zadawał się z byle kim i teraz ma efekt. Grzechy młodości powracają, jak uparty reumatyzm. Otóż ci znajomi lubią podróżować i nie ma tygodnia żeby ktoś z nich nie przejeżdżał przez moje miasto. Oczywiście, jak tylko przyjedzie, wpada do mnie, uszczęśliwiony, wita się, całuje i naturalnie zostaje na noc. Przeważnie z tej jednej nocy robi się siedem, albo 14-ście.

Zaczęło się od tego, że najpierw przyjechał jakiś facet, którego poznałem 29 lat temu, w jakiejś podrzędnej knajpie. Wypiliśmy wtedy ciwarcuchne i przypadliśmy sobie do gustu. Od tego czasu nie widzieliśmy się naprawdę, ale przyjaźń jest przyjaźnią. Przywiózł ze sobą żonę, pomocnicę domową, troje dzieci i psa. Czemu chała bogata tem rada. Rozmieszciliśmy bractwo gdzie się dało, kosztowało, bo kosztowało, ale czego się nie robi dla bliźnich. Siedzieli cztery dni.

Potem przyjechały jakieś dalekie ciotki mojej żony. Siedziały dwa tygodnie. Z zapasów zimowych nie zostało ani śladu. Ciotki wreszcie wyjechały, ale przysłały na swoje miejsce jakiegoś znajomego z listem, polecającym. Trudno go było nie przyjąć. Rodzinne związki obowiązują — jakby nie było. Facet wypił wszystką wódkę, jaka była w domu, wypalił wszystkie moje pałerosy i wyjeżdżając po cichu nie zapomniał zabrać ze sobą trochę drobiazgów z mieszkania „na pamiątkę”.

Po tej wizycie żona moja była trochę niezadowolona, ale wkońcu wytłumaczyłem jej, że jeżeli chcemy żyć „z ludźmi” to trzeba ze swej strony też coś niecoś poświęcić.

Przez dwa dni był spokój. Pierwszego dnia sprzątałyśmy wszyscy mieszkanie, a drugiego poszliśmy z żoną do teatru korzystając z wolnego od gości dnia. Wróciliśmy do domu w dobrych humorach i mamy zamiar iść spać, aż tu ktoś dzwoni do drzwi, jak na alarm. Żona dostała ataku sercowego, ale okazało się, że to tylko znajomi repatrianci z Brzeźcia z wagonem rzeczy i z kozą na łańcuchu.

Jasna rzecz, że przyjęliśmy ich z ławartem ramionami. Bardzo byli szczęśliwi, że zdobyli jakieś locum i za trzy dni mieli jechać dalej. Rozgościli się, nie można powiedzieć i bardzo im się podobało. Najlepszy dowód, że siedzą już trzy miesiące i nie mają zamiaru się ruszyć.

„To mieszkanie jak raz — mówią — dla nas. Przydałoby się większe, ale w dzisiejszych ciężkich czasach można się zgodzić na takie”.

Ostatnio dowiedziałem się, że mają zamiar starać się o przydział na moje mieszkanie.

„Nam się — powiadają — należy, bo my jesteśmy poszkodowani. A reszta na co tobie takie mieszkanie? Wystarczy ci jakiś pokój, który ci przydzieli komisja mieszkaniowa. Zmieścicie się w nim wy-

PANI NINA BYŁA W KINIE...

Pani Nina postanowiła iść do kina, bo ktoś powiedział pani Ninie: „Po pracy odpoczywaj w kinie”

„W kinie — powiedział — na ekranie zobaczysz różne piękne panie, jak się tam ubierają modnie, jakie panowie noszą spodnie, pokażą ci (ogarnie szal cie) co w Ameryce żrą na raucie, pokażą ci, jak rośnie palma, jaką fryzurę się na bal ma, w dżungli pokażą kupę zwierząt, w Grecji pokażą jak się gnę rząd, jak obradują w ONZ-ecie, (jak oszukują się w sekrecie), zobaczysz psów wyścigi w Anglii, wyczyny w różnych tingel-tangli i jeszcze to i jeszcze owo, za niską cenę (stosunkowo...) przy tym odetchniesz sobie w kinie...”

Tak to ktoś mówił pani Ninie.

Na skutek tego pani Nina wczoraj wybrała się do kina.

Z niecierpliwością drząc jak struna u bram stanęła kina „Luna”.

Była godzina pół do drugiej, ogon przed kasą nie był długi, tak jakieś dwieście osób może, więc pomyślała: „Nienajgorzej! W kinie powinienam być przed czwartą, trochę poczekać zawsze warto!”

Tymczasem nim wybiła druga, kolejka była już dość długa. Stawalo ludzi coraz więcej przed panią Niną w tej kolejce. Ktoś krzychał, ktoś znów młotał skargi, ktoś komuś łokciem rozciął wargi, komuś z kieszeni portfel zginął.

ROZMOWA

Siedziały sobie w modnej kawiarni
Dwie modne panie nad tortem garnie.
I prowadziły rozmowę śliczną,
Prawdopodobnie — apolityczną.

Pierwsza szeptała drugiej do ucha.
Druga patrzyła, czy ktoś nie słucha.
Potem z kolei przemówiła druga.
Pierwsza patrzyła, czy ktoś nie mruga.

Pierwsza coś drugiej długo mówiła.
Druga się zaraz z pierwszą zgodziła
Następnie druga mówiła długo.
Pierwsza się zaraz zgodziła z drugą.

Na zmianę sobie w uszy szeptały,
Na zmianę sobie — przytakiwały.

A kiedy wszystko już uzgodniły,
To jednocześnie obie mówiły.

Potem na cztery westchnęły piersi.
(Dwie pani drugiej, dwie pani pierwszej.)

JACK

godnie razem z żoną i dziećmi. Dla twojej pracy literackiej wystarczy ci zupełnie jakiś stolik i krzesło. Ah, na te meble, które znajdują się w tym mieszkaniu, też wkrótce otrzymamy przydział”.

W tym momencie cierpliwość moja się wyczerpała. Przy użyciu najprostszego środka, to znaczy siły, wyrzuciłem najpierw na bruk kozę, potem wagon rzeczy, a wreszcie molch sympatycznych gości,

któs darł się: „Granda, a nie kino!”
Ktoś inny znów: „Nie pchaj pan się!
Każdy być chciałby na seansie!”
Zmagaly się ze sobą ciała.

Kolejka się nie posuwała.

Czas na klóceniu szybko leciał, minęła druga, potem trzecia, po trzeciej czwartą, pół do piątej, (seansu zaczął się początek) a nasza biedna pani Nina, ciągle przed wejściem stała kina.

Przy kasie była tuż przed szóstą, ale zastała kasę pustą. Nad kasą było napisane: „Na drugi seans — wyprzedane.”

Ponieważ jednak pani Ninie konieczne chciało się być w kinie, gdzieby odpocząć mogła wreszcie, postanowiła — czekać jeszcze...

Za panią Niną stał pan z pania i się cholernie pchał na nią.

(tak to człek cierpi, pani Nino gdy się ogromnie kocha kino.)

I tak się pchali, tak się pchali, że jej pantofle podeptali, w perlonach oczka pōspuszczałi, a potem jeszcze w nią wmawiali, że ona wcale tu nie stała, lecz, że się siłą tu wepchała, aż panią Ninę krew zalała i powiedziała im: „Lobuzy, pięć godzin stoje tu dla Muzy i już odciski mam i guzy! I rżę, że wam się nie uda teraz z kolejką mnie wysiadać!”

Od tej rozmowy ten pan z pania z szacunkiem spoglądali na nią.

Okolo ósmej pani Nina miała bilecik już do kina. Weszła na salę dumna z dzieła, usiadła w krześle i... zasnęła.

Na białym płótnie kwitła miłość, a pani Ninie coś się śniło.

Na płótnie wciąż się całowali, a pani Nina spała dalej.

„Gwiazda” na płótnie zapłakała, a pani Nina zachrapała.

I gdy się przebudziła w końcu, to film akurat był przy końcu.

Nic z tego filmu nie widziała, bo cały czas odpoczywała...

Tak to straciło sens i zgasiło dla pani Niny pewne hasło, które powinno brzmieć tak raczej: „PO KINIE ODPOCZYWAJ W PRACY!”

JAN SKORPION.

Koszalki — opałki

MATEMATYK

— Marzę o pani przez 23 godziny 45 minut na dobę!
— Dlaczego już nie całe 24 godziny?
— Bo 15 minut muszę się golić i wtedy mógłbym się zaciąć.

KWESTIA MIESZKANIOWA

— Mieszkam w tak miłym pokoju, że jak chce włożyć spodnie, to muszę otwierać drzwi.
— Ja zaś wynajęłam tak niski pokój, że mogę w nim jeść tylko oplatki.

NOWOCZESNE DZIECKO

Maly Jaś zamęcza matkę pytaniami:
— Mamusiu, skąd się wziął Kazio?
— Znalazłam go w kwiatkach.
— A skąd się wziął Karolek?
— Bocian go przyniósł.
— A skąd ja się wziąłem?
— Kupiłam cię w sklepie z lalkami.
Malec kiwa głową i wreszcie powiada:
— Ładna rodzina. Ani jedno dziecko nie urodziło się po ludzku!

DWA POKOLENIA

— Dziadziu, — pytał wnuk — czy ja mogę dożyć 80 lat, jak dziadzio?
— Wykluczone! Ty nie masz takiej cierpliwości.

WZOROWE MAŁŻENSTWO

— Panie Maurycy, gdzie pan wysyła tego roku swoją żonę na zimę?
— Tam gdzie zwykle.
— Do Zakopanego?
— Nie.
— A dokąd?
— Do wszystkich djabłów.

CIERPLIWY ROMUŚ

Maly Romuś nie chce spać, wobec czego tatuś postanowił go uspić.
— Będę ci, synku, opowiadał bajeczki.
— Dobrze, tatusiu.
Tatusz opowiada godzinę, opowiada dwie, wreszcie w pokoju dziecinnym panuje cisza. Mamusia delikatnie otwiera drzwi i pyta:
— Zasnął?
Na to podnosi się z łóżeczka Romuś i szepece:

— Tak, mamusiu, nareszcie.

W SZKOLE

— Czy kto z was potrafi mi wymienić, jakieś zwierzę, przed którym lew drży?
— Przed lwicą, panie profesorze — wyrzywa się maly Staś.

A. Zieliński.

Halo, tu Warszawa II...

SWIĘTO W ETERZE

Wczoraj uruchomiona została rozgłośnia warszawska im. Prez. Starzyńskiego. — Znowu popłynęły tony Poloneza A-Dur...

Radiosłuchaczy, którzy wczoraj rano nastawili aparat na falę 230,2 ogarnęło wielkie wzruszenie: z głośnika, jak przed siedmiu laty, popłynęły piękne tony Poloneza Szopena A-Dur!..

To po długim milczeniu przemówiła znowu radiostacja Warszawa II, nazwana imieniem bohaterskiego Prezydenta stolicy — Stefana Starzyńskiego.

Bo z nazwiskiem tym radiostacja warszawska związana jest węzłami nierozwalnymi. Z jej to masztu na forcie Mokotowski pamiętną jesienią 1939 r., gdy szosą zaleszczycką, mknęły luksusowe limuzyny, uwożące dostojników rządowych, płynął w świat głos prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego, dodający otuchy zdeorientowanej ludności Warszawy. Padaly rozkazy, rzucane garściami obrońców. Dzień w dzień, wśród huków artylerii nieprzyjacielskiej, bombardującej miasto, w łoskocie padających bomb i rozrywających się szrapneli, z głośników rozlegał się spokojny, opanowany głos prezydenta Warszawy.

Dnia 24 września 1939 r. na falach eteru pobiegły ostatnie słowa Stefana Starzyńskiego, wygłoszone do ludności Warszawy. Tego samego jeszcze dnia zniszczona Elektrownia przestała dostarczać prądu, a potem, po kapitulacji stolicy, nieszukowaną radiostacją oswiadczył okupant.

W ostatniej jednak chwili pracownicy radiostacji zdążyli uszkodzić niektóre urządzenia i dopiero po upływie 3-ech miesięcy z wysokiego masztu rozległ się w megafonach znieprawiony głos niemieckiego speakera. Długie lata okupacji słyszała go ludność miasta..

Obydwa maszty radiostacji wysadzili Niemcy w powietrze po Powstaniu Warszawskim, gdy opuszczali miasto.

Po odzyskaniu niepodległości uruchomiona została w sierpniu ub. r. rozgłośnia raszyńska, w maju zaś r. b. zapadła decyzja odbudowy radiostacji Warszawa II. Na wałach mokotowskich rozpoczęła się gorączkowa praca. Montowano na nowo urządzenia radiostacyjne. 30 proc. materiałów sprowadzono z Czechosłowacji, dokąd wywieźli je Niemcy. „Nadajnik“ wykonany został całkowicie w warsztatach Polskiego Radia. Lampy nadawcze zakupiono zagranicą. Masz-

wysokości 70 metrów zmontowała firma łódzka ze zniszczonych części masztu, znalezionego w Brzezince koło Katowic.

Wczorajszy okolicznościowy program rozpoczął się o godz. 10-ej rano przemówieniem Premiera, Prezydenta miasta i Dyrektora Naczelnego Polskiego Radia.

W następne dni, dopóki nowa radiostacja nie będzie jeszcze mogła nadawać zamierzonego programu 12-odzinowego, słyszeć będziemy jej audycje od godz. 14-ej do 24-ej, przy czym całokształt programu uwzględniać będzie muzyka nadawana w porze, kiedy Warszawa I podawać będzie biuletyny informacyjne.

Znaczenie Warszawy II jest tym ważniejsze, że za parę miesięcy, kosztem 500.000 tys. złotych, zostanie ona przebudowana na stację długofalową, co da jej drugiemu programowi zasięg ogólnopolski. Warszawa II im. Stefana Starzyńskiego będzie pracowała wówczas na dawnej fali Raszyń — 1359 m.

Dyrektor Naczelny Polskiego Radia Wilhelm Billig mówiąc o dalszych pla-

nach Polskiego Radia, oświadczył m. in. co następuje:

Radiostacja raszyńska ma być z biegiem czasu przeniesiona do Poznania, zaś Raszyń przekształcony zostanie w centrum krótkofalówek, nadających przy pomocy anten kierunkowych swe programy na cały świat.

Ale nie to będzie najistotniejszą innowacją. Oto na miejsce raszyńskiej radiostacji powstanie w Warszawie stacja o mocy 200 KW, najbardziej nowoczesnego typu. Polskie Radio otrzymało już odpowiednio oferty ze Stanów Zjednoczonych.

Aparatura do tak wielkiej rozgłośni kosztuje w Ameryce około 300.000 dolarów.

Nowa radiostacja zostanie wybudowana w okolicach Raszyń, ma to nastąpić w r. 1948. W roku 1950 zaś, po wybudowaniu kompleksu gmachów radiowych, conajmniej 20 studio, dużych sal dla koncertów publicznych, pomieszczeń dla urządzeń amplifikacyjnych i t.d. kraj nasz ma liczyć około 20 milionów radiosłuchaczy.

Walka z reumatyzmem

Powstaną przychodnie do walki z tą chorobą

Jedną z przyczyn inwalidztwa i niezdolności do pracy jest reumatyzm, czyli gościec. W innych krajach choroba ta zaliczona została do chorób społecznych i istnieją tak instytucje, zajmujące się społecznym leczeniem gościa.

Spśród schorzeń gośćcowych dwa rodzaje wybijają się na pierwsze miejsce: ostry gościec stawowy, na który zapadają w pierwszym rzędzie dzieci i młodzież, oraz przewlekły gościec. Ostry gościec stawowy, oprócz tego, że powoduje niesłychanie dotkliwie bóle, pozostawia w konsekwencji wszelkiego rodzaju wady serca. Gościec przewlekły doprowadza do dużych zmian, zniekształceń stawów i kręgosłupa.

Pobieżna statystyka dała wprost przerażające cyfry, ile osób cierpi na tę chorobę. Na terenie całej Polski conajmniej 163 tysiące osób choruje na ostry gościec stawowy lub na spowodowane nim schorzenia serca. Około 95 tysięcy grozi ka-

lectwo zeszywnienia stawów, spowodowane gościcem przewlekłym.

W Polsce sprawa społecznego leczenia gościa była zupełnie zaniedbana i niewiele się robiło, aby to zagadnienie choćby częściowo rozwiązać. Obecnie Sekcja Reumatologiczna Państwowej Rady Zdrowia zgromadziła lekarzy, którzy będą fachowcami w tej dziedzinie, postawią walkę z tą chorobą na odpowiednim poziomie.

W najbliższym czasie w większych miastach Polski powstaną zakłady badania i leczenia gościa.

Zakłady te składać się będą z przychodni i oddziałów szpitalnych, gdzie każdy reumatyk będzie mógł znaleźć odpowiednią pomoc lekarską.

W ten sposób zostanie uprzywilejowane leczenie dziesiątkom tysięcy chorych, którym grozi kalectwo lub przewlekłe schorzenia serca. Leczenie będzie częściowo bezpłatne, a gdy zaistnieje konieczność wprowadzenia opłat, będą one minimalne.

Pierwsze lampy radiowe

już niedługo ukażą się na rynku

Już wkrótce ukażą się na rynku pierwsze lampy prostownicze produkcji krajowej. Państwowa Wytwórnia Lamp Radiowych w Dzierżanowie na Dolnym Śląsku produkuje lampy radiowe dwóch typów: AZ 1 i AZ 2.

Według ustalonego planu fabryka dostarczyć ma do końca r. b. jeszcze kilka tysięcy lamp tego rodzaju.

Uruchomienie i produkcja Państwowej Wytwórni Lamp Radiowych przyczyni się poważnie do wytwórczości radioodborników w Polsce oraz do udostępnienia ich szerokim masom społeczeństwa.

Dajcie im książki!

Uczniowie zbierają polskie książki dla Polaków z nowoodzyskanych terenów zachodnich

Na terenie całego kraju odbywa się obecnie „Miesiąc książki polskiej dla Polaków z Ziemi Odzyskanych“.

W związku z tym Zarząd Obwodu Łódzkiego Polskiego Związku Zachodniego zorganizował na terenie naszego miasta akcję propagandową, włączając w nią młodzież szkolną, której poruczona została zbiórka polskich książek.

Zarząd Obwodu Łódzkiego P.Z.Z. zwraca się tą drogą z gorącym apelem do obywateli naszego miasta, aby przyszli z pomocą swym braciom z nowoodzyskanych terenów zachodnich, ofiarowując im polską książkę.

Książka ta, często leżąca w zapomnieniu i kurzu na półce, może się stać łącznikiem, który jeszcze silniej zwiąże Ziemię Odzyskaną z Macierzą. Dlatego też, gdy zgłosi się do was młodzież szkolna po książki, nie żałujcie trudu, aby odszukać i wybrać niepotrzebne wam książki, na które z tak wielkim utęsknieniem czekają wasi bracia na Zachodzie!

Ile mamy samolotów

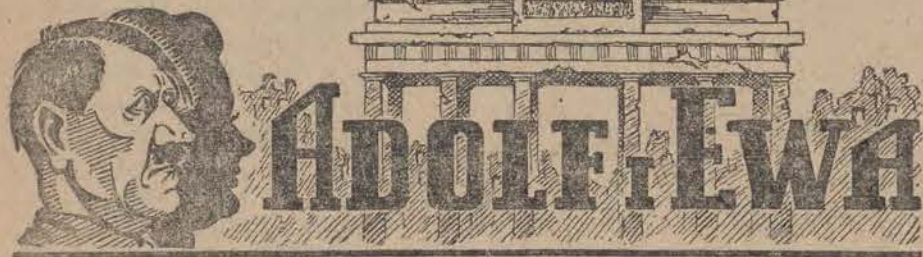
komunikacyjnych w Polsce

Przed wojną było w Polsce 14 samolotów komunikacyjnych. W chwili obecnej Polskie Linie Lotnicze „Lot“ rozporządza 30 samolotami, które obsługują 6 linii krajowych i 4 zagraniczne.

„Lot“ posiada 24 Douglasy, otrzymane od Związku Radzieckiego. Są to duże samoloty komunikacyjne, zabierające na pokład 22 osoby. Następnie posiada mniejsze samoloty amerykańskie Dakota w ilości 5 sztuk i 2 samoloty turystyczne, używane do nagłych wypadków, typu Po-2.

Plan gospodarczy przewiduje wybudowanie w ciągu trzech lat 3-ech nowych lotnisk międzynarodowych oraz zwiększenie ilości samolotów komunikacyjnych do 47 sztuk.

Andrzej Zański

(Według relacji barona von Borowitz-Luttenburga)

Hess urodził się w Egipcie. I raczej przypomina z wyglądu południowca, niż nordyka, stworzonego — według teorii Rozenberga — do „panowania nad światem“.

Obok Hessa siedzi nadęty megaloman Joachim von Ribentrop, nieco dalej krwawy Himmler.

A za plecami tego orszaku stoi rząd cieni: skrwawiony, najbliższy ongiś przyjaciel Hitlera Röhm, zmasakrowany strażnikiem Gregor Strasser, generał Schleicher, generalny sekretarz stanu von Karł i tysiąc innych: tych, którzy półtora miesiąca temu, a więc trzydziestego czerwca r. 1934 zabici zostali bestialsko przez Hitlera i jego klikę.

Panowie z rządowej trybuny nie myślą jednak teraz o tamtej pamiętnej niemieckiej „Nocy św. Bartłomieja“. Spo-

glądają na bieżąco, podekscytowani wido- wiskiem, bo oto zbliża się już finał.

Co dwaj, którzy wysunęli się na czoło biegnących, walczą ze sobą zażarcie o każdy metr ziemi, o każdą cząstkę sekundy.

Jeszcze tylko kilkadziesiąt metrów dzieli ich od metry. Który z nich zdobędzie palmę pierwszeństwa?..

Olbrzymi tłum widzów rozchwiał się nagle, niby fale morza.

Oto zupełnie niespodziewanie S.S-owiec, biegnący dotychczas jako trzeci, olbrzymimi susami dogania nagle tamtych.

Już zrównuje się z nimi..

Jeszcze sekunda, a przegonił ich i zaraz po tym pierwszy szeroką swoją pier- siałą przerwał taśmę biejącą u mety!

Gluchy pomruk tłumy zmienił się w

3)

przeciągły ryk.

Wśród wiwatów i braw, widzowie powstałi z miejsc.

Zagrała orkiestra. Hitler skinął na adiutanta i szepnął mu do ucha parę słów.

Adiutant znika, a po chwili zjawia się znowu prowadząc ze sobą zwycięzcę.

Adolf Hitler wstaje z miejsca. Podnosi władczą do góry rękę. Olbrzymi tłum nieruchomieje znowu, a führer przemawia.

— Nie ma chyba narodu w świecie, któryby tak bardzo nienawidził wojny, jak my, Niemcy! My kochamy pokój i bardzo tylko niechętnie chwytamy za broń wtedy, kiedy inni narzucają nam wojnę. Skończyliśmy już z militarystem Hohenzollernów rozumiawszy, że Niemcy odnaleźć mogą swoją wielkość nie tylko na skrwawionych polach bitwy. My pragniemy odbudować wielkie Niemcy gospodarczo: chcemy, ażeby szary robotnik dokonał teraz tego, czego w czasie wojny światowej nie osiągnął niezmierzony pruski grenadier!

Wódz zaczyna się rozplomięcać. Głos jego brzmi co raz donioślej i chrapliwiej. Poteźniej i wibruje w ciszy, wśród której łomocą targane wiatrem sztandary.

Panowie z jego świty, czując, że spój- rzenia tysięcy skierowane są w ich stronę milczą pełni rzymskiego dostojen- stwa.

— Dobrze zrobiłem, że ubrałem dziś swój nowy mundur! Jego niebieskość odbija się wyraźną plamą od bezbarwnych mundurów reszty. Zwracam na siebie ogólną uwagę..! A to dobrze, to bardzo dobrze!.. Szkoda tylko, że sarnina na maderze, jaką zjadłem dziś na obiad u hr. Donnermascka, była trochę za twarda — myśli Herman Goering.

— Rudolf Hess i Goering są teraz mo- że trochę bliżsi Adolfowi niż ja. Przyjdzie jednak czas, że niespodziewanie zdystansuję ich tak, jak ten S.S-owiec w dzisiejszym biegu z przeszkodami przegonił swych kolegów..! A Luiza po bliższym poznaniu nie jest znowu specjalnie ciekawa! Z taką raz się przepiesz i masz jej dosyć — kombinuje Józef Goeb- bels.

— Ten kulawy pies, Goebels, to faj- dak i lizus pierwszej klasy: będę musiał pilnować się dobrze, żeby kiedyś nie podzielić losu Röhma — chmurnieje ciemna twarz Rudolfa Hessa..!

A tymczasem „wielki Adolf“ peroruje dalej:

„Towarzysze i towarzyszki, żeby być zdrowym narodem, musimy dbać nie tylko o czystość serca ale i krzepę naszych mięśni. I dla tego w osobie zwycięzcy olimpijskiego najgłówniejszego biegu Unterschawfährera Siegfryda Kunke witam symbol niemieckiej tę- żyzny i niemieckiej siły fizycznej. Heil!“

(D. c. n.l.)

SPORT

Rotholc skazany

Tocząca się od szeregu dni rozprawa przed Sądem Obywatelskim przy Komitecie Żydowskim w Polsce przeciwko byłemu wielokrotnemu reprezentantowi Polski w wadze muszej, Szapsio Rotholcowi, została zakończona.

Jak wiadomo, Rotholc znajdował się pod zarzutem, że gdy pełnił w ghetcie warszawskim funkcje policjanta, wykorzystywał swe stanowisko i zachowywał się niewłaściwie. Rotholc, pragnąc oczyścić się z tych zarzutów, sam zgłosił się do komisji dehabilitacyjnej przy Komitecie Żydowskim, celem wyjaśnienia sprawy, twierdząc, że pełniąc funkcję „porządkowego”, nikogo nie skrzywdził i zachowywał się wobec swoich rodaków zupełnie poprawnie.

Po przesłuchaniu dodatkowych świadków obrony i oskarżenia, wydano wyrok, uznający Rotholca winnym pewnych wykroczeń i niewłaściwości, polegających na krzywdzącym współrodaków wykorzystywaniu jego stanowiska w ghetcie i wyłączono go ze społeczności żydowskiej na przeciąg 2 lat z zakazem należenia do stowarzyszeń na okres lat 3-ich.

Nowa FIBA powstaje w Londynie

Międzynarodowy Kongres Pięciściskowy rozpoczął swe obrady w Londynie, w obecności przedstawicieli 23 państw. Jak wiadomo, Niemcy zaproszenia na kongres nie otrzymały.

Posiedzenie to będzie dla boksu historyczne, gdyż, jak wynika już z pierwszych obrad, Kongres dąży do usunięcia wszelkich błędów natury organizacyjnej dotychczasowej FIBA.

Polskę na kongresie reprezentuje przedstawiciel PZB, p. Bielewicz, oraz delegat PUWF mjr. Gasior.

Kongres ma za zadanie utworzenie nowego Międzynarodowego Amatorskiego Związku Bokserów na miejsce dotychczasowej Międzynarodowej Federacji Bokserkiej.

Kamraterna zaprasza Dynamo do Moskwy

Kamraterna, doskonała drużyna szwedzka z Norrkoeping, która tak wielkie sukcesy odniosła w czasie swego pobytu w Anglii, została zaproszona do Moskwy przez klub Dynamo. Ponieważ ZSRR wstąpił ostatnio do FIFA, nie już nie będzie stało na przeszkodzie wyjazdu szwedzkiej piłkarzy do Moskwy. Świat sportowy z największym zacięciem oczekuje na wyniki.

Janik, bramkarz katowickiej Pogoni, reprezentacyjny bramkarz Polski, pozwolił sobie bez zgody klubu wziąć udział w meczach WMKS — AKS oraz w drużynie kelnerów. Brak subordynacji odpokutuje Janik roczną dyskwalifikacją, jaką wymierzył mu zarząd Pogoni.

Budapeszt — Belgrad, mecz piłkarski między państwowy, zakończył się wynikiem nierozstrzygniętym 1:1 (1:0). Węgry zdobyli cobywada jeszcze jedną bramkę, lecz sędzia nie uznał jej. Mecz odbył się w Belgradzie. Dla gospodarzy bramkę zdobył Deak, a dla Węgrów — Mitic.

Mistrzostwa w tenisie stołowym

W mistrzowskich zawodach tenisa stołowego uzyskano następujące wyniki: Elektrownia — Energia 9:0, Ognisko — Filmowiec 6:3, TUR (Tomaszów) — RKS Nr 1 9:0, ŁWFKD — HKS 9:0, Elektrownia — PKS Nr 1 6:3, przedmecz 7:2 dla Elektrowni.

To nie był mecz towarzyski

Ofiarą zbyt ostrej gry padł Hogendorf

Sprzyjająca pogoda skłoniła ŁKS i ZZK, dwa czołowe kluby łódzkie, do rozegrania towarzyskiego spotkania. Dwa rywalizujące zespoły: mistrz i wicemistrz Łodzi.

Spotkanie towarzyskie, i to po zakończeniu sezonu, powinno być rozegrane w zgoła innej atmosferze, niż mecze o mistrzostwo, w której toczy się walka o wynik, o punkty. Niestety, o wczorajszym meczu tego powiedzieć nie można. Gra była ostra, przewrótka dość częsta, są też i oliary.

Najbardziej poszkodowaną jest para napastników, Hogendorf i Baran. Złoczyła Hogendorf w zderzeniu z Gwoździńskim doznał poważniejszych obrażeń wewnętrznych. Zniesiono go nieprzytomnego z boiska. Półgodzinne wysiłki lekarza nie doprowadziły Hogendorfa do przytomności. Przewieziono go też niezwłocznie do szpitala. Baran stracił w meczu tym dwa zęby. Oto plan meczu „towarzyskiego”.

Zespół ZZK gra twardo, a obrona ostro i niebezpiecznie. Specjalną pieczę rozłożono nad prawą stroną ataku ŁKS-u i ona też najwięcej ucierpiała. Szkoda, że boisko stało się terenem załatwiania jakichś przestarzałych porachunków. To nie była atmosfera sportowa.

Same zawody stały na przeciętnym poziomie. Dobrej gry mieliśmy nie więcej, niż 20 minut i to dopiero po przerwie, wtedy ożywiła się znacznie, kombinacje były płynniejsze. ŁKS grał nie najlepiej, a największy błąd polegał na tym, że nie wykorzystywano równomiernie skrzydeł. Pomoc pracowała dobrze, zwłaszcza Pęga grał ofiarnie. W obronie Grochowski popełnił błąd, który kosztował drużynę utratę bramki. Bramkarz Pisarski niepewny, zwłaszcza w wybiegach.

ZZK miał okresy dobre i wręcz słabe. Do dobrych zaliczyć trzeba początek zawodów, kiedy przeważał, i wspomniana część gry po przerwie. W momentach słabszych nadrabiał braki ostrością, w

czym celował zwłaszcza obrońcy. W ataku pracowitością i ruchliwością wyróżniał się Lewandowski, dużo słabiej wypadł Koczewski, po którym spodziewano się więcej, a którego po prostu nie widać było na boisku. Ostoją pomocy był środkowy Miller, który specjalną uwagę poświęcił Baranowi. Mimo tej „opieki” doskonały napastnik ŁKS-u znalazł dwukrotnie okazję do uzyskania bramek i to w niecodziennym stylu.

ŁKS wypróbował na lewym łączniku Kleina. Debiutu tego gracza do udanych nie zaliczamy, gdyż jest jeszcze zbyt nieodświadczonej zwłaszcza na mecze rozgrywane w takiej atmosferze. Pewną poprawę formy zauważyć się daje u Pietrzaka. Szkoda tylko, że zbiega się ten objaw z zakończeniem sezonu.

Bardzo trudne zadanie miał sędzia p. Szperling. Pragnął on poprowadzić zawody tak, jaki miał być ich charakter, to znaczy jako spotkanie towarzyskie. Niestety, zbyt liczne przewinienia wytręciły go trochę z równowagi, w sumie jednak spełnił swe trudne zadanie zadowalająco.

Bardziej skuteczną była drużyna ŁKS. Bramki zdobyte z wypracowanych pozycji i wszystkie padły ze strzałów Barana. On też był egzekutorem rzutu karnego za foul popełniony na Hogendorfie. W tym wypadku interwencja obrońcy Gwoździńskiego była ostatnią deską ratunku dla ZZK, gdyż Hogendorf był o krok od zdobycia bramki.

ZZK grał mniej efektywnie, a jego sukcesy nazwać można raczej przypadkowe, i tak za: za przypadkowo zwinioną ręką przez Grochowskiego Kolejarze zdobyli przez Lewandowskiego pierwszą swą bramkę, drugą zdobył po rzucie rożnym w toku podbramkowym Koczewski. Jedyną efektywną bramką uzyskał Kmin po ładnie przeprowadzonej akcji. Publiczności 7 tysięcy.

Zjednoczone-HKS 92:52

Niedzielne zawody pływackie

Pływacki mecz HKS-u ze Zjednoczonymi zakończył się zdecydowanym zwycięstwem zespołu fabrycznego. Harcerze braki techniczne nadrabiali ambicją i silną wolą zwycięstwa. Techniczne wyniki wyglądają następująco:

panie: 25 m stylem dowolnym — Strumień (HKS) 22,5 sek., Węciłkówna (Z) 27,8 sek., Kuźnicka (Z) 37,6 sek. 100 m stylem klasycznym — Szczepaniakówna (Z) 1 min. 50,9 sek., Maślakiewicz (Z) 2 min. 0,8 sek., Wilska (HKS) 2 min. 11,5 sek. 50 m stylem dowolnym — Matysiakówna (Z) 49,9 sek. Szczepaniakówna (Z) 52,4 sek. Strumieńówna 53,5 sek. Sztafeta 3x25 m stylem zmiennym — I Zjednoczone w czasie 1 min. 18,5 sek. II HKS w czasie 1 min. 22,7 sek.

panowie: 50 m stylem dowolnym — Przyborowski (Z) 33,4 sek., Witczak (Z) 35,9 sek. Wojciechowski (HKS) 36,1 sek., 100 m stylem klasycznym — Krogulec (Z) 1 min. 33,7 sek., Rumiński (HKS) 1 min. 34,7 sek., Merchel (Z) 1 min. 43,8 sek. 50 m stylem grzbietowym — Przyborowski (Z) 47,2 sek. Dębowski (Z) 50,3 sek. Tomaszewski (HKS) 56,3 sek. 100 m stylem grzbietowym — Łoś (HKS) 1 min. 47,5 sek., Merchel (Z) 1 min. 51 sek., Siedlecki (HKS) 2 min. 50 m stylem klasycznym — Krogulec (Z) 44,8 sek., Witczak (Z) 53,2 sek. Mielżyński (HKS) 54,2 sek. 100 m stylem dowolnym — Witczak 1 min. 22 sek. Frontbiewicz (Z) 1 min. 30,2 sek., Zelenaj (HKS) 1 min. 31,8 sek. Sztafeta 3x50 m stylem zmiennym — w czasie 2 min. 08,6 sek. Zjednoczone przed HKS-em 2 min. 12,9 sek. Sztafeta 5x50 m stylem dowolnym I Zjednoczone 3 min. 12,2 sek. II HKS 3 min. 17,8 sek.

Ogólny wynik 92:52 dla Zjednoczonych.

Polonia mistrzem Polski

a jeszcze rok temu miała grać... w klasie C

Decyzja zapadła. Mistrzem piłkarskim Polski została Polonia. Po raz pierwszy w historii naszego sportu piłkarskiego tytuł ten dostał się w ręce klubu warszawskiego.

Sukces Polonii jest w pełni zasłużony. Grała ona lepiej i atak jej był produktywniejszy. Ślącacy zawiedli się w swych rachubach. Chociaż z bramki Polonii musiał ustąpić doskonały Borucz, rezerwowi Sosnowski stanął na wysokości zadania.

AKS i tym razem podyktował ostrą grę, lecz sam padł ofiarą tego, gdyż w drugiej połowie sędzia zmuszony był usunąć z boiska Pytla. Polonia prowadziła już 2:0, a dla Ślącaków jedyną bramkę do przerwy zdobył Spodzieja.

Po zmianie stron AKS przez dłuższy czas musiał grać w 10-kę. Polonia nadal była stroną atakującą. I znów atak warszawski był lepszy. Pod koniec gry udało się gościom poprawić wynik. Po rzucie rożnym bitym przez Barańskiego piłka wpadała do siatki Polonii. Była to raczej bramka samobójcza. Sędziował słabo p. Maślarz z Poznania. O kolosalnym zainteresowaniu zawodami w Warszawie świadczy liczba 25 tysięcy widzów, liczba, jakiej w Polsce na żadnym meczu mistrzowskim nie notowano.

DKS bije Harcerki

Druga kolejka mistrzostw siatkówki

Wczorajsze zawody o mistrzostwo w siatkówkę przyniosły niespodziankę w postaci klęski harcerek do DKS-u. HKS tym razem grał bardzo słabo. W przeciwieństwie do przeciwnika, który postawił wszystko na jedną kartę. Ciekawie również wypadło spotkanie YMCA z ŁKS-em. Czerwoni musieli uznać wysokość przeciwnika, który dobrze serwował i ścinał. ZZK żeński w dalszym ciągu nie stawia się do zawodów, przegrywając walkowerem.

Towarzyski mecz harcerek ze Zjednoczonymi zakończył się zwycięstwem pierwszych w stosunku 2:0. Zespoły TUR-u nie brały udziału w zawodach wobec wyjazdu do stolicy.

Techniczne wyniki mistrzowskich zawodów wypadły następująco:

Konkurencja żeńska: Zjednoczone — ZZK 2:0 (walkower), DKS — HKS 2:0 (15:6, 15:3), Zryw — AKS 2:0 (15:8, 15:9). Konkurencja męska: YMCA — ŁKS 2:1 (15:7, 7:15, 15:9), ZZK — Zjednoczone 2:0 (15:12, 15:11), AZS — Zryw 2:0 (15:0, 15:5).

Po uwzględnieniu wyniku tego ostatniego meczu tabela mistrzowska wygląda następująco:

	Punktów	Stos. bramek
1. Polonia	9	18:13
2. Warta	6	16:17
3. AKS	5	17:11
4. ŁKS	4	16:27

Charakterystyczne, że AKS, zajmując trzecie miejsce w tabeli, ma jeden punkt mniej aniżeli Warta, lecz dużo lepszy od niej stosunek bramek. Jest to dodatni stosunek, gdy tymczasem Warta straciła więcej bramek niż zdobyła ich uzyskać.

Nie od rzeczy będzie przypomnieć, że Polonia, dzisiejszy mistrz Polski, rok temu o mało nie znalazła się w klasie... C.

Istniał wprawdzie MKS Polonia, lecz klub ten rozwiązał się i wszyscy gracze przystąpili do KS Polonia, która zgłosiła się do związku okręgowego. W myśl przepisów Polonia, jako nowowstępujący klub, powinna się znaleźć w klasie najmniejszej, lecz w drodze wyjątku wciągnięto ją na listę klubów B-klasowych.

Dopiero uchwała walnego zgromadzenia przesunęła Polonię do klasy A po to, by po dziesięciomiesięcznym pobycie w niej Polonia zdobyła dla Warszawy zaszczytny tytuł mistrza piłkarskiego Polski.

Wczorajszy dzień spotkań mistrzowskich w siatkówce minął na ogół bez niespodzianek. Tym razem harcerki wygrały pewnie z ŁKS-em, zaś AZS dopiero w trzecim secie wykazał swą wyższość nad YMCA. Zawody obecne rozgrywane są w 2 grupach, przy czym jedna zarówno w konkurencji żeńskiej jak i męskiej jest silniejsza od drugiej. U pań równorzędne zespoły stanowią HKS, DKS i TUR, u panów YMCA, AZS i ŁKS. Druga grupa to Zryw w żeńskiej i AZS, a w męskiej TUR i HKS. Akademiczki i harcerki ustępują, jednak dużo Zrywowi i TUR-owi.

Techniczne wyniki mistrzowskie wypadły następująco:

panie: Zryw — Zjednoczone 2:0 (15:3, 15:8), HKS — ŁKS 2:0 (15:5, 15:1), AZS — ZZK 2:0 (walkower); panowie: HKS — Zjednoczone 2:0 (16:14, 15:6), ŁKS — Zryw 2:0 (15:3, 15:4), AZS — YMCA 2:1 (16:14, 5:15, 15:11).

